

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO

**POWIATU DZIERŻONIOWSKIEGO
ZA 2024 ROK**

POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W DZIERŻONIOWIE

ul. Ignacego Krasickiego 36, 58-200 Dzierżonów, e-mail: psse.dzierzonow@sanepid.gov.pl,
www.gov.pl/web/psse-dzierzonow

Dzierżonów, luty 2025 r.

Spis treści

Wstęp	3
1. Sekcja Epidemiologii.....	4
1.1 Nadzór stanu higieniczno-sanitarnego podmiotów leczniczych	4
1.2 Choroby zakaźne.....	4
1.3 Nadzór nad szczepieniami ochronnymi w ramach PSO	6
2. Sekcja Higieny Komunalnej	8
2.1 Ocena jakości wody do spożycia przez ludzi	8
2.2 Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej w tym kąpielisk.....	10
2.3 Baseny kryte, odkryte, hotelowe i rehabilitacyjne oraz kąpielisko miejskie	10
2.4 Legionella	12
2.5 Wnioski/skargi w sekcji Higieny Komunalnej.....	12
3. Sekcja Higieny Pracy.....	12
3.1 Warunki sanitarno-higieniczne obiektów znajdujących się pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy	12
3.2 Produkty biobójcze.....	13
3.3 Produkty kosmetyczne	14
3.4 Substancje i mieszaniny chemiczne.....	14
3.5. Choroby zawodowe	14
3.6. Radon.....	15
3.7. Działania edukacyjne Sekcji Higieny Pracy	15
4. Sekcja Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia	15
4.1. Stan sanitarny zakładów nauczania i wychowania na terenie powiatu dzierzoniowskiego	15
4.2. Wypoczynek dzieci i młodzieży	16
4.3. Interwencje programowe i nieprogramowe	16
4.3.1. Interwencje programowe.....	17
4.3.2. Interwencje nieprogramowe.....	18
5. Sekcja Bezpieczeństwa Żywności.....	19
5.1. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku.....	19

Wstęp

Przedstawiony raport zawiera ocenę stanu bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego powiatu dzierzoniowskiego w 2024 roku. Dokument ten podsumowuje działania wykonywane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Dzierżoniowie, koncentrując się na profilaktyce zdrowotnej, nadzorze sanitarnym oraz inicjatywach edukacyjnych mających na celu bezpieczeństwo sanitarno-higieniczne mieszkańców.

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dzierżoniowie jest ochrona zdrowia publicznego poprzez monitorowanie warunków higienicznych w placówkach m.in. użyteczności publicznej, zakładach pracy, placówkach medycznych oraz oświatowo-wychowawczych. W 2024 roku szczególny nacisk kładziono na nadzór nad jakością wody, żywności oraz na nadzór nad warunkami sanitarnymi w obiektach związanych z opieką nad dziećmi i osobami starszymi.

W minionym roku pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dzierżoniowie przeprowadzili liczne kontrole i wizytacje, oceniając stan sanitarno-higieniczny oraz przestrzeganie przepisów sanitarno-epidemiologicznych. Kluczowym elementem działań było zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych oraz monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w powiecie. Ponadto dzięki bieżącemu nadzorowi oraz współpracy z instytucjami oraz placówkami medycznymi możliwe było szybkie reagowanie na pojawiające się zagrożenia zdrowotne.

Działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dzierżoniowie realizowane były w oparciu o obowiązujące przepisy prawa (przede wszystkim na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. 2024 poz. 416)), plany pracy, wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego oraz wytyczne Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. W ocenie przedstawiono podsumowanie wyników kontroli, analizę kluczowych trendów epidemiologicznych, mające na celu dalsze podnoszenie standardów bezpieczeństwa sanitarnego w powiecie dzierzoniowskim.

1. Sekcja Epidemiologii

W zakresie bezpieczeństwa obywateli powiatu dzierzoniowskiego Sekcja Epidemiologii działa w trzech zakresach:

1. nadzoruje stan higieniczno-sanitarny podmiotów leczniczych,
2. sprawuje nadzór nad szczepieniami ochronnymi w ramach PSO,
3. prowadzi działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną poprzez przeprowadzanie dochodzeń epidemiologicznych w zakresie chorób zakaźnych.

1.1 Nadzór stanu higieniczno-sanitarnego podmiotów leczniczych

Na terenie pow. dzierzoniowskiego **działa 176 podmiotów leczniczych**. W roku 2024 pracownicy Sekcji Epidemiologii przeprowadzili **110 kontroli w 99 obiektach**. Przeprowadzono również **ogłędziny gabinetów pomocy przedlekarskiej w czterech szkołach podstawowych**, zainteresowanych przeprowadzaniem **akcji szczepień p/HPV** na terenie szkoły. Stan higieniczno-sanitarny w podmiotach wykonujących działalność leczniczą kontrolowanych w 2024 roku w większości nie budzi zastrzeżeń. Nie stwierdzono uchybień w stosowaniu i postępowaniu ze środkami dezynfekcyjnymi. Placówki posiadają dużą różnorodność środków dezynfekcyjnych, środki stosowane zgodnie ze wskazaniami producenta, roztwory macierzyste przetrzymywane w oryginalnych opakowaniach z aktualnymi datami ważności. Postępowanie z odpadami medycznymi jest prawidłowe. W podmiotach leczniczych wykonujących sterylizację zaobserwowano stosowanie wyższej generacji wskaźników chemicznych (typ 5 lub 6) oraz zwiększoną częstotliwość kontroli biologicznej. Kontrolowano czy instalacje i urządzenia wentylacji mechanicznej i klimatyzacji posiadają okresowe przeglądy, czy są czyszczone lub dezynfekowane nie rzadziej niż co 12 miesięcy. Okresowe przeglądy wentylacji mechanicznej pozwalają uniknąć nadmiernego nagromadzenia zanieczyszczeń wewnątrz instalacji. Zanieczyszczenia mogą sprzyjać bowiem rozwojowi bakterii, grzybów i wielu różnych drobnoustrojów. Ryzyko to potęguje obecność klimatyzacji, która generuje wilgotne środowisko w przewodach. Odpowiednio zaprojektowana, utrzymana oraz drożna wentylacja jest niezbędna do bezpiecznego i komfortowego przebywania ludzi w pomieszczeniach.

Ponadto podczas kontroli w podmiotach leczniczych informowano o obowiązku wykonywania pomiaru radonu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa - art. 23 ustawy Prawo Atomowe (Dz. U. z 2024 r., poz. 1277 z późn. zm.).

1.2 Choroby zakaźne

W **2024 r.** zarejestrowano **2400 przypadków chorób zakaźnych**, natomiast w **2023 r.** zarejestrowano **1667 przypadków**. Zgodnie z ogólnym zjawiskiem końca pandemii COVID-19 również na terenie pow. dzierzoniowskiego zanotowano w roku 2024 mniejszą liczbę zakażeń SARS-CoV-2 (685 przypadków, a w 2023 r. 980 przypadków).

W roku 2024 nastąpił znaczny wzrost zachorowań na następujące jednostki chorobowe:

- Salmonelozy (zatrucia pokarmowe) 31 / 14 przypadków w 2023 r.
- Krztusiec 97 / 3 przypadki w 2023 r.
- Choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*, inwazyjna 8 / 2
- Bolerioza z Lyme 43 / 20 przypadków w 2023 r.

- Ospa wietrzna 575 / 157 przypadków w 2023 r.
- Zakażenia wirusem RSV 116 / 4 przypadki w 2023 r.
- Grypa potwierdzona testem antygenowym 326 / 98 przypadków w 2023 r. .

Natomiast w niektórych jednostkach chorobowych w 2024 roku odnotowano podobny poziom zachorowań co w roku 2023 i tak:

- płonica 98/100 przypadków w 2023 r. (tylko 14 przypadków w 2022 r.),
- wirusowe zakażenia jelitowe 54/66 przypadków w 2023 r., w tym u dzieci do lat 2 83/70 przypadków w 2023 r.

W roku 2024 **po raz pierwszy zanotowano przypadek tularemii.**

Przy ścisłej współpracy z lekarzami weterynarii **zarejestrowano 38 przypadków pokąsań ludzi przez zwierzęta** (pies, kot, lis, popielica) – zwierzęta w większości przypadków poddane były obserwacji, w 9 przypadkach konieczne było szczepienie ludzi przeciwko wściekliznie.

Szczegółowy wykaz przypadków zachorowań na choroby zakaźne w 2024 roku:

Jednostka chorobowa	Liczba przypadków	
salmonellozy	31 salmonellozowe zatrucia pokarmowe	4 posocznice
inne bakteryjne zakażenia jelitowe	43 wywołane przez Clostridium difficile	1 wywołane przez Yersinia enterocolitica
Lamblioza	1	
wirusowe zakażenia jelitowe	54: Rotawirusy – 50 Norowirusy – 0 inne określone - 5 nie określone – 9	(w tym: 10 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych u dzieci do lat 2)
biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	83 (w tym: 7 przypadków u dzieci do lat 2)	
tularemia	1	
listerioza	1	
krztusiec	97	
płonica	98	
choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes	8 (w tym 7 przypadków róży i 1 przypadek inna określona i nie określona)	
kila	2 kila wczesna	3 kila nie określona
rzeżączka	2	
choroby przenoszonej drogą płciową przez Chlamydie	1	
borelioza	43 (w tym: 3 przypadki neuroboreliozy)	
pokąsania przez zwierzęta	38 (w 9 przypadkach podjęto szczepienia)	
KZM - kleszczowe zapalenie mózgu	3	
wirusowego zapalenie opon mózgowych (inne określone i nie określone),	2	
ospa wietrzna,	575	
wirusowe zapalenie wątroby typu B-przewlekłe i BNO	5	
wirusowe zapalenie wątroby typu C-przewlekłe i BNO	7	

nowo wykrytego zakażenie HIV	2	
świnka	2	
choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae inwazyjna	8 (w tym 6 przypadków posocznicy, 2 przypadki zapalenia opon mózgowych/lub mózgu, 1 przypadek innej określonej i nie określonej)	
posocznica wywołana przez Haemophilus infuenze	2	
bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu inne określone	1	
zapalenie opon mózgowych inne i nie określone	4	
grypa potwierdzona	7	
zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	685 (SARS-CoV-2)	21 przypadków możliwych
zakażenia RSV	116 (w tym: 64 przypadki u dzieci do lat 2)	
grypa potwierdzona szybkim testem antygenowym	326	

1.3 Nadzór nad szczepieniami ochronnymi w ramach PSO

Pod nadzorem Sekcji Epidemiologii na terenie pow. dzierzoniowskiego znajdują się **23 punkty szczepień**. W 2024 roku przeprowadzono **29 kontroli w punktach szczepień**. Nie zanotowano przerwania łańcucha chłodniczego przy postępowaniu z preparatami szczepionkowymi oraz nie odnotowano Niepożądanego Odczynu Poszczepiennego.

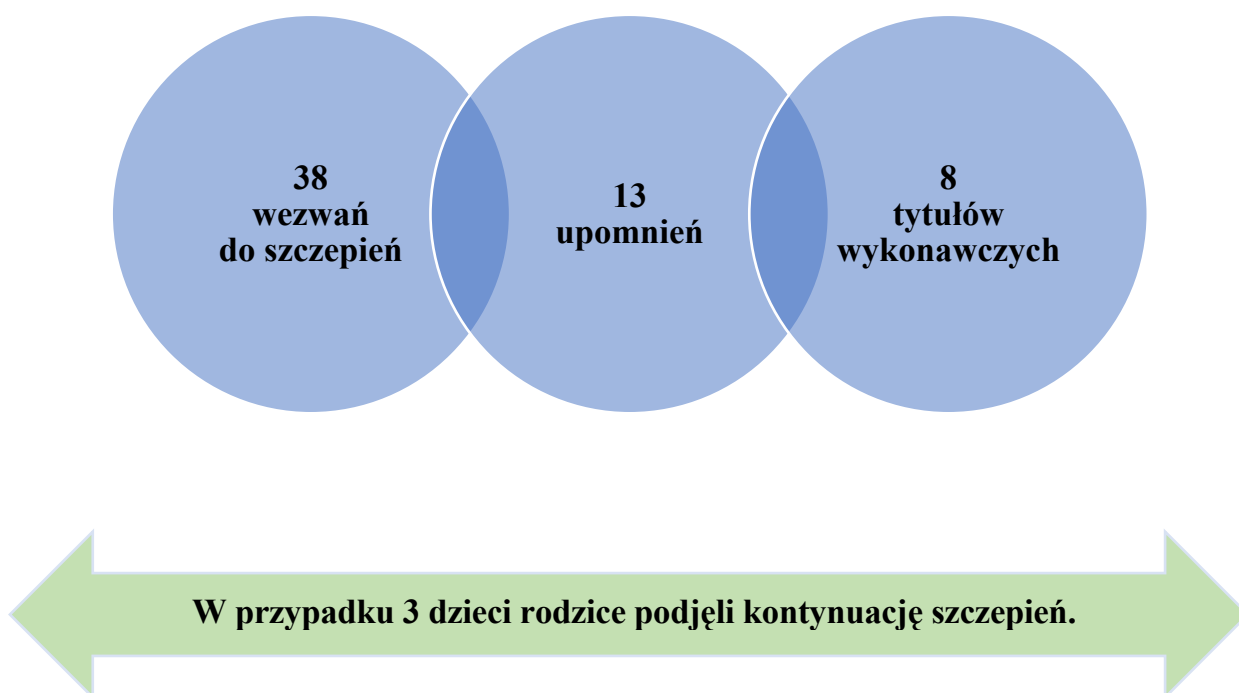
Przyjęto **11 312 preparatów szczepionkowych**, a wydano do POZ-ów **11 374 preparatów**. Realizacja szczepień na nadzorowanym terenie odbywa się zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych i utrzymuje się na wysokim poziomie (powyżej 90%).

Zaległości w szczepieniach wynikają z migracji, przeciwwskazań lekarskich i stale narastającego zjawiska tzw. „rodziców opornych”, którzy rezygnują ze szczepień swoich dzieci. **W 2024 r. zarejestrowano 167 dzieci (150 rodziców) uchylających się od szczepień ochronnych.** Biorąc pod uwagę liczbę dzieci i młodzieży objętych nadzorem w zakresie obowiązkowych szczepień ochronnych – 15377, liczba osób uchylających się od szczepień stanowi 1,1 % ogółu. Próg odporności zbiorowskowej jest definiowany jako odsetek osób uodpornionych w populacji, po osiągnięciu którego liczba nowych zakażonych zaczyna się zmniejszać, zwykle wymaga odporności **90-95% populacji odpornej**. Jednak procentowy wskaźnik osób zaszczepionych ma różną wartość w zależności od choroby.

Poniżej tabelaryczne przedstawienie progu bezpieczeństwa dla wybranych jednostek chorobowych.

Jednostka chorobowa	Próg bezpieczeństwa populacyjny	Próg bezpieczeństwa w powiecie dzierzoniowskim
Odra	95 %	95,3 %
Krztusiec	92-94 %	97,2 %
Blonica	83-86 %	97,8 %
Różyczka	83-86 %	95,3 %
Świnka	75-86 %	95,3 %

Sekcja Epidemiologii w 2024 r. w stosunku do osób uchylających się od szczepień obowiązkowych wystosowała:

W związku z decyzją nr 17/WS/2024 Głównego Inspektora Farmaceutycznego z dnia 03 października 2024 r. o wstrzymaniu z obrotu produktu leczniczego Euvax B (1 dawka (0,5 ml), numer serii: UFA 22507, termin ważności: 31.10.2025 r. **przeprowadzono kontrole w 7 podmiotach**, w których na stanie był ww. preparat szczepionkowy. Kontrole miały na celu sprawdzenie zabezpieczenia szczepionki przed ewentualnym podaniem pacjentowi.

W ramach **akcji powodziowych** z magazynu szczepionek Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dzierżoniowie **wydano 40 dawek szczepionek durowo-tężcowych** oraz **20 dawek szczepionek p/wirusowemu zapaleniu wątroby typu A**, dedykowanych łącznie 20 osobom ze **straży pożarnej** oraz **ochotniczej straży pożarnej**. Dodatkowo pracownicy Sekcji Epidemiologii w ramach ogłoszonej na terenie powiatu dzierzoniowskiego klęski żywiołowej wydawali **szczepionki p/tężcowe**, w tym **23 sztuki** szczepionki zostały przekazane do **Ambulatorium z Izbą Chorych Aresztu Śledczego w Dzierżoniowie** dla osadzonych biorących udział w akcjach przeciwpowodziowych.

W bieżącym okresie sprawozdawczym pracownicy Sekcji Epidemiologii we współpracy z Sekcją Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia objęli swoim zasięgiem także **realizację programu szczepień przeciwko ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV)**.

Od 1 września 2024 r. szczepienie przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV) jest szczepieniem zalecanym (zakup objęty finansowaniem przez ministra właściwego do spraw zdrowia) dla osób po ukończeniu 9 roku życia do ukończenia 14 roku życia w schemacie dwudawkowym. Szczepienia mogą być realizowane w szkole lub w ramach wyjścia do przychodni.

Akcje szczepień według stanu na dzień 31.12.2024 r. przeprowadzono w 4 szkołach, gdzie łącznie **zaszczepiono 204 dzieci**.

Ponadto w 2024 r. Sekcja Epidemiologii przeprowadziła następujące działania profilaktyczno-edukacyjne na rzecz szczepienia dzieci i młodzieży:

1. Zamieszczono informacje dotyczące szczepień w mediach społecznościowych;
2. Zamieszczono informacje dotyczące szczepień na stronie internetowej PSSE w Dzierżoniowie;
3. **Przeprowadzono prelekcje pt. „Szczepienia od A do Z”** dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Przeprowadzono trzy prelekcje, w których brali udział uczniowie 3 szkół ponadpodstawowych ok. 150 osób.
4. **Przeprowadzono prelekcje pt. „ABC WZW”** dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Przeprowadzono dwie prelekcje, w których brali udział uczniowie 3 szkół ok. 70 osób.
5. **Koordynowano akcję szczepień p/HPV w szkołach.** Udzielano informacji szkołom oraz zakładom opieki zdrowotnej w zakresie organizacji szczepień. Pomagano szkołom w podjęciu współpracy z zakładami opieki zdrowotnej. Przeprowadzono oględziny gabinetów pomocy przedlekarskiej w czterech szkołach podstawowych, zainteresowanych przeprowadzaniem akcji szczepień p/HPV na terenie szkoły.

2. Sekcja Higieny Komunalnej

2.1 Ocena jakości wody do spożycia przez ludzi

Na terenie powiatu dzierżoniowskiego funkcjonuje **12 wodociągów** zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę: 5 w mieście i 7 na terenach wiejskich. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dzierżoniowie prowadzi monitoring (kontrolny (A) i przeglądowy(B)) jakości wody dostarczanej przez wodociągi i kontroluje stan sanitarno-techniczny urządzeń wodociagowych i ujęć wody, oraz wydaje oceny jakości wody określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

W 2024 roku **skontrolowano 12 wodociągów** zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia **oraz 13 indywidualnych ujęć wody** (obiekty noclegowe oraz awaryjne źródło wody szpitala Rościszów).

W 2024 r. **pobrano 335 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi** (154 próbki do badań fizykochemicznych oraz 181 próbek do badań mikrobiologicznych), przy czym w **6 próbach wystąpiły przekroczenia** wartości parametrów: mangan (5), żelazo (3), glin (1), mętność (1), barwa (1), *Escherichia coli* (1), *Pseudomonas aeruginosa* (1).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dzierżoniowie w związku z zaistniałą **sytuacją powodziową** na terenie powiatu dzierżoniowskiego **od dnia 14 września 2024 r. podjął wzmoczony nadzór nad wodociągami** w powiecie dzierżoniowskim. Pobrano do badań próbki wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę:

wodociąg Bielawa – 12 prób

wodociąg Dzierżoniów – 5 prób

wodociąg Pieszycy - 4 próby (przekroczenie mikrobiologiczne wystąpiło w studni w Kamionkach wyłączono z eksploatacji po płukaniu i dezynfekcji, przedstawiono prawidłowe wyniki)

wodociąg Białobrzezie – 7 prób

wodociąg Sieniawka - 4 próby (przekroczenie mikrobiologiczne wystąpiło na sieci, po dokonaniu dezynfekcji i płukania przyłącza, przedstawiono prawidłowe wyniki)

wodociąg Niemcza – 2 próby

wodociąg Piława Górna – 3 próby

wodociąg Kietlin – 3 próby

wodociąg Stasin – 2 próby (przekroczenie mikrobiologiczne wystąpiło w studni, wodociąg wyłączono z eksploatacji po płukaniu i dezynfekcji przedstawiono prawidłowe wyniki)

wodociąg Nowa Wieś Niemczańska – 3 próby

W ramach działań realizowanych w związku ze stanem klęski żywiołowej w powiecie dzierżoniowskim **pobrano próbki wody z 41 studni przydomowych** do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych. Spośród 41 pobranych prób **tylko dwie nie wykazały przekroczeń mikrobiologicznych i fizykochemicznych**, pozostałe 39 były niezgodne z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294).

W zakresie dot. stanu powodziowego zrealizowano również następujące czynności:

- ✓ **stała i bezpośrednia współpraca** z burmistrzami/wójtami gmin oraz starostą powiatu w celu bieżącej oceny sytuacji tj. stanu wód powierzchniowych, zagrożeń gospodarstw domowych, posesji, studni, zakładów pracy, dróg oraz mostów,
- ✓ **zaopatrzenie** jednostek terytorialnych w **preparaty do dezynfekcji studni przydomowych wraz z instrukcjami** o sposobie ich wykorzystania,
- ✓ **porady telefoniczne** dla ludności terenów zalanych,

- ✓ **współpraca z zarządcami i właścicielami wodociągów** w celu zapewnienia prawidłowej jakości wody do spożycia dla ludzi oraz systematycznie pobierał próbki wody do badań ze stacji uzdatniania wody i punktów na sieci,
- ✓ **raportowanie sytuacji** powodziowej do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrocławiu,
- ✓ umieszczanie aktualnych **informacji** dotyczących jakości wody do spożycia **na stronie internetowej** oraz **Facebooku** tutejszej stacji.

2.2 Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej w tym kąpielisk

Stan bezpieczeństwa powiatu dzierzoniowskiego w zakresie sekcji higieny komunalnej w 2024 r. oceniono na podstawie **218 kontroli** sanitarnych obiektów użyteczności publicznej i urządzeń wodociagowych oraz **391 badań laboratoryjnych wody** (do spożycia, basenowej i ciepłej wody użytkowej) wykonanych z nadzoru PPIS w Dzierżoniowie. Wystawiono **66 decyzji** administracyjnych, w tym 57 decyzji ekshumacyjnych oraz na wywóz zwłok za granicę, 6 decyzji płatniczych za stwierdzone nieprawidłowości oraz **40 postanowień na sprowadzenie zwłok lub szczątków z zagranicy**.

Nadzorem objętych jest **465 obiektów użyteczności publicznej**. W roku 2024 r. kontrolą objęto następujące rodzaje obiektów:

2.3 Baseny kryte, odkryte, hotelowe i rehabilitacyjne oraz kąpielisko miejskie

- **Pływalnia „AQUARIUS” w Bielawie** - stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń. Na podstawie prowadzonego monitoringu (badań z kontroli wewnętrznej jak i zewnętrznej) jakości wody na pływalni pod względami fizykochemicznym i mikrobiologicznym oceniana

jako **nadająca się do kąpiel**i. Pobrano z nadzoru **8 próbek wody** z niecek basenowych oraz 4 próbki ciepłej wody w kierunku bakterii Legionella, w żadnej nie wykazano przekroczeń.

- **Pływalnia kryta w Dzierżoniowie** - stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń. Na podstawie prowadzonego monitoringu (badań z kontroli wewnętrznej jak i zewnętrznej) jakości wody na pływalni pod względem fizykochemicznym i mikrobiologicznym oceniana jako **nadająca się do kąpiel**i. Pobrano **1 próbkę wody** z niecki basenowej oraz 3 próbki ciepłej wody w kierunku bakterii Legionella, w żadnej nie wykazano przekroczeń.

Baseny odkryte:

- **Bielawa ul. Wysoka 1** - Zaplecze sanitarne i teren wokół basenu utrzymane czysto. Pobrano z nadzoru **2 próbki wody** z niecek basenowych. Woda pobrana z brodzika dla dzieci wykazała przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów mikrobiologicznych: Escherichia coli oraz Pseudomonas aeruginosa. Po podjętych przez zarządcę działaniach oraz ponownym badaniu wody w zbadanym zakresie oceniono ją jako **nadającą się do kąpiel**i.
- **Dzierżonów, ul. Strumykowa 1** - Zaplecze sanitarne i teren wokół basenu utrzymane czysto. Pobrano **2 próbki wody** z niecek basenowych. Jakość wody w nieckach pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym w zbadanym zakresie oceniono jako **nadająca się do kąpiel**i. Prowadzone jest postępowanie na basen kąpielowy przy ul. Strumykowej 1 w Dzierżoniowie – decyzja z terminem do 30.06.2025 r. dot. utwardzenia drogi dojazdowej do chlorowni.
- **Pieszycy, ul. Hermana 1.** Zaplecze sanitarne i teren wokół basenu utrzymane czysto. Pobrano **1 próbkę wody** z niecki basenowej. Jakość wody w niecce pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym w zbadanym zakresie oceniono jako **nadająca się do kąpiel**i.

W roku 2024 r. były otwarte dwa kąpieliska:

- **Kąpielisko Miejskie „Sudecka Plaża”**- zlokalizowane jest w Bielawie przy Jeziorze Bielawskim. Miejsce było odpowiednio wyposażone, oznakowane, ogrodzone. Pobrano z nadzoru do badań próbkę wody, przed rozpoczęciem sezonu, jakość wody odpowiadała warunkom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 lutego 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiel (Dz. U. z 2019 r. poz. 255). Zarządca pobierał próbki zgodnie z Harmonogramem ustalonym z PPIS w Dzierżoniowie.
- **Kąpielisko Miejskie „Camping Sudety”**- zlokalizowane jest w Bielawie przy Jeziorze Bielawskim. Miejsce było odpowiednio wyposażone, oznakowane, ogrodzone. Pobrano z nadzoru do badań próbkę wody, przed rozpoczęciem sezonu, jakość wody odpowiadała warunkom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 lutego 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpiel (Dz. U. z 2019 r. poz. 255). Zarządca pobierał próbki zgodnie z Harmonogramem ustalonym z PPIS w Dzierżoniowie.

Baseny hotelowe i basen rehabilitacyjny:

- zlokalizowane w Bielawie, Niemczy, Goli Dzierżoniowskiej i Pieszcach. Pobrano do badania 9 próbek wody. W 1 próbce wykazano przekroczenie parametru; zawartości wolnego chloru w niecce basenowej.

Zarządcy w/w obiektów stosowali się do harmonogramów badań wody w basenach (kontrola wewnętrzna) uzgodnionymi z PPIS w Dzierżoniowie..

2.4 Legionella

W 2024 roku przebadano instalację ciepłej wody użytkowej na obecność bakterii z rodzaju *Legionella sp.* w obiektach użyteczności publicznej tj. szpitalach, obiektach noclegowych, domach dziecka i pomocy społecznej, pływalniach. Pobrano z nadzoru do badań **45 próbek wody**, nie stwierdzono skażenia bakterią z rodzaju *Legionella sp.*

2.5 Wnioski/skargi w sekcji Higieny Komunalnej

W roku 2024 r. wpłynęło 22 wniosków/skarg od mieszkańców powiatu, z których większość została rozpatrzona (9 skarg), część przekazano do załatwienia zgodnie z kompetencjami (13 skarg). Skargi dotyczyły; wydobywającego się fetoru z mieszkania, przepełnionych oraz niewłaściwej lokalizacji kontenerów na śmieci, złego stanu sanitarnego i technicznego w obiekcie noclegowym, hałasu pochodzącego z agregatu należącego do sklepu, zanieczyszczenia parapetów odchodami gołębi, uciążliwości zapachowe we Włókach, hałas w skateparku w Pieszycach, odprowadzenia ścieków do rzeki, zaśmieconych placów zabaw w parku w Bielawie.

3. Sekcja Higieny Pracy

3.1 Warunki sanitarno-higieniczne obiektów znajdujących się pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy

Pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy znajdują się **392 obiekty/zakłady pracy**:

- 93 zakłady pracy, w których występują czynniki rakotwórcze (substancje chemiczne, pył drewna, promieniowanie rentgenowskie, krzemionka krystaliczna - frakcja respirabilna),
- 17 zakładów pracy stosujących prekursorsy narkotyków,
- 38 zakładów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze,
- 120 zakładów, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne,
- 257 zakładów mających obowiązki wynikające z rozporządzenia REACH (57 dystrybutorów, 5 formulatorów i 195 dalszych użytkowników substancji i mieszanin chemicznych),
- 39 zakładów wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne (5 producentów, 34 dystrybutorów).

W 2024 roku Pracownicy Sekcji Higieny Pracy przeprowadzili łącznie **170 kontroli w 166 obiektach**. W przypadku **28 zakładów pracy stwierdzono uchybienia m.in.:**

- brak badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- zły stan sanitarno-higienicznych pomieszczeń,
- nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego,
- brak stanowiskowych instrukcji bhp,
- brak informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Wskutek stwierdzonych uchybień wydano **32 decyzje merytoryczne** tj.: 26 decyzji podstawowych, 4 decyzje z wydłużeniem terminu usunięcia nieprawidłowości oraz 2 decyzje umarzające prowadzone postępowanie.

Na bieżąco instruowano pracodawców odnośnie wypełniania druków dot. czynników lub procesów o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym - telefonicznie bądź osobiście.

W związku z **intensywnymi opadami deszczu**, które miały miejsce we wrześniu 2024 roku, na terenie powiatu dzierzoniowskiego doszło do **licznych podtopień oraz zalań**, w tym zakładów pracy. Trzy zakłady pracy zostały podtopione i były zamknięte do czasu oczyszczenia i dezynfekcji. Pracownicy Sekcji Higieny Pracy **przeprowadzili** szczegółowe **kontrole w 3 zakładach pracy** (Magazyn Wyrobów Gotowych, Zakład Produkcyjny, Lakiernia). Po uzyskaniu informacji o ponownym otwarciu zakładów, pracownicy sekcji Higieny Pracy, przeprowadzili kontrole pod kątem warunków pracy zatrudnionych pracowników. W trakcie przeprowadzonych kontroli ustalono, że:

1. Pierwszy **Zakład Magazyn Wyrobów Gotowych** - został podtopiony. Woda znajdowała się na wysokości około 10 cm na hali zakładu. Magazynowany towar/produkt nie został zalany wodą, ułożony był w wysokich kontenerach. Zakład został doprowadzony do porządku. Nie stwierdzono naruszeń higieniczno-sanitarnych.
2. Drugi **Zakład Produkcyjny** - został podtopiony. Woda znajdowała się na wysokości około 20 cm na hali zakładu. Produkty znajdowały się na paletach nie zostały zalane wodą. Część maszyn które uległy uszkodzeniu, zostały wyłączone z użytku. Do sprzątania został wykorzystany preparat myjący CLEAMEN 122. Zakład został doprowadzony do porządku. Nie stwierdzono naruszeń higieniczno-sanitarnych.
3. Trzeci **zakład Lakiernia Proszkowa** - został podtopiony. Woda znajdowała się na wysokości około 100 cm w pomieszczeniu biurowym oraz w pomieszczeniach zaplecza higieniczno-sanitarnego z uwagi na położenie tej części zakładu równo z poziomem gruntu. Hale produkcyjne usytuowane są wyżej na poziomie dwóch stopni, woda sięgała tam do ok. 20 cm. Część maszyn, która uległa uszkodzeniu, została wyłączona z użytku. Po osuszeniu i sprawdzeniu maszyn zalanych w mniejszym stopniu, praca odbywała się normalnie. Do sprzątania zostały wykorzystane preparaty ogólnie dostępne między innymi DOMESTOS. Zakład został doprowadzony do porządku. Zakład był nieczynny ok. tygodnia po powodzi. Nie stwierdzono naruszeń higieniczno-sanitarnych.

Ostatecznie, wszystkie kontrolowane zakłady wznowiły w pełni działalność, zapewniając pracownikom warunki pracy zgodne z obowiązującymi przepisami.

3.2 Produkty biobójcze

Pracownicy Sekcji Higieny Pracy w 2024 r. prowadzili wzmożony nadzór nad produktami biobójczymi z gr. 14 i 18 – rodentycydów i insektycydów oraz produktów gr. 2 dezynfektantów i algicydów stosowanych do dezynfekcji i zabezpieczania basenów kąpielowych. Kontrola w ww. zakresie jest kluczowa dla zapewnienia bezpieczeństwa ich stosowania (bezpośrednie narażanie na

kontakt z substancjami o wysokiej toksyczności), co obejmuje zarówno ich wykorzystanie przez użytkowników nieprofesjonalnych, jak i stosowanie profesjonalne w działalności zawodowej.

W minionym roku pracownicy Sekcji Higieny Pracy **przeprowadzili 12 kontroli u dystrybutorów produktów biobójczych oraz 2 kontrole firm świadczących usługi w zakresie dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji**. Wszystkie kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

3.3 Produkty kosmetyczne

W 2024 roku przeprowadzono **4 kontrole w zakresie oceny realizacji wymogów dot. wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych zgodnie z obowiązującymi przepisami** (3 - producent, 1 - dystrybutor). Przeprowadzone kontrole wykazały uchybienia, wydano **3 decyzje merytoryczne w zakresie uzupełnienia dokumentacji GMP oraz poprawy błędnej etykiet wprowadzanych produktów kosmetycznych**.

3.4 Substancje i mieszaniny chemiczne

Przeprowadzono **1 kontrolę u producenta substancji i mieszanin chemicznych** pod kątem obowiązków wynikających z rozporządzenia REACH (rejestracja importowanych substancji).

3.5. Choroby zawodowe

W okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2024 roku **wpłynęło 11 zgłoszeń** w sprawach podejrzeń chorób zawodowych:

- 1 podejrzenie dot. przewlekłej choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat - niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią (poz. 15.3);
- 1 podejrzenie dot. choroby skóry -pokrzywka kontaktowa (poz. 18.6);
- 7 podejrzeń dot. zespołu cieśni w obrębie nadgarstka (poz. 20.1);
- 2 podejrzenie dot. choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (poz. 26).

Wydano 8 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej w sprawie:

- zespołu cieśni w obrębie nadgarstka prawego i lewego (20.1)- 5 osób;
- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (poz. 26) – 2 osoby;
- przewlekłej choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat - niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią (poz. 15.3) – 1 osoba.

Wydano 5 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej dot.:

- zespołu cieśni w obrębie nadgarstka (20.1) – 4 osoby;
- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz (21) – 1 osoba.

3.6. Radon

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dzierżoniowie edukują i udzielają informacji o obowiązku przeprowadzenia pomiaru radonu dla kierowników jednostek wykonujących działalność, w której występują miejsca pracy: zlokalizowane wewnątrz pomieszczeń na poziomie parteru lub piwnicy na terenach, na których średnioroczne stężenie promieniotwórcze radonu w powietrzu może przekroczyć poziom odniesienia (dot. miejsc pracy wewnątrz pomieszczeń oraz pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi). Na bieżąco rejestrowane są dane obiektów, które przeprowadziły pomiary i przekazały wyniki pomiarów poziomu stężenia radonu. **Obecnie brak obiektów na terenie powiatu dzierżoniowskiego z przekroczeniami poziomu odniesienia stężenia radonu (powyżej 300 Bq/m³).**

3.7. Działania edukacyjne Sekcji Higieny Pracy

W minionym roku w miesiącach marzec-kwiecień pracownicy Sekcji Higieny Pracy zaangażowali się w edukację młodzieży. W ramach akcji edukacyjnej zorganizowanej przez Dyrektora Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dzierżoniowie przeprowadzili **6 prelekcji** dla uczniów szkół ponadpodstawowych pt.: „*Jak wybierać bezpieczne kosmetyki*” oraz **7 prelekcji** pt.: „*Dopalacze i skutki ich używania*”. Ponadto pracownicy podczas kontroli udzielali informacji oraz przekazywali ulotki dot. zagrożeń występujących na stanowiskach pracy.

4. Sekcja Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia

4.1. Stan sanitarny zakładów nauczania i wychowania na terenie powiatu dzierżoniowskiego

Od 01 stycznia do 31 grudnia 2024 r. przeprowadzono **66 kontroli** w placówkach będących pod nadzorem Sekcji Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia. W placówkach skontrolowano m.in. stan sanitarny i techniczny obiektów, certyfikację sprzętu, zasady ergonomii, infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, profilaktyczną opiekę zdrowotną.

Nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-epidemiologicznego **stwierdzono w 3 placówkach:**

- **Ekologiczna Szkoła Podstawowa nr 7 w Bielawie**, osiedle Włókniarzy 10 - stwierdzono obecność zapachu wilgoci w pomieszczeniach sal lekcyjnych, piwnicy i ciągu komunikacyjnego. Wydano decyzję z terminem wykonania nakazującą usunięcie nieprawidłowości.;
- **Ekologiczne Przedszkole Niepubliczne w Bielawie**, ul. Parkowa 11 - stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych, za które nałożono mandat karny, w wysokości 300,00 zł. Ponadto, PPIS w Dzierżoniowie wydał decyzję nakazującą doprowadzenie otoczenia, pomieszczeń oraz wyposażenia placówki do stanu zgodnego z obowiązującymi przepisami prawa.;
- **Liceum Ogólnokształcące nr 2 w Dzierżoniowie**, ul. Garncarska 1 - stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń placówki,

które powstały w wyniku powodzi w 2024 r. Kontrola wykazała, że dyrektor placówki podjął działania mające na celu zlikwidowanie widocznych w placówce skutków powodzi.

Wydano **5 decyzji administracyjnych:**

- ✓ jedna dotycząca zatwierdzenia obiektu,
- ✓ dwie dotycząca przedłużenia terminu wykonania decyzji,
- ✓ dwie dotyczyły nieprawidłowości dot. stanu technicznego obiektu.

Ponadto w związku z ogłoszonym stanem klęski żywiołowej wywołanej intensywnymi opadami deszczu (**powódź**), pracownik Sekcji Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia zidentyfikował **2 przypadki potopień/zalań** w obiektach znajdujących się pod nadzorem (w jednej ze **Szkół Podstawowych w Dzierżoniowie** oraz w **Szkole Podstawowej Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w gminie wiejskiej Dzierżoniów**). Informacje te zostały potwierdzone podczas wizytacji w obu placówkach.

W Szkole Podstawowej w Dzierżoniowie zalaniu uległy głównie pomieszczenia znajdujące się w podpiwniczeniu, które nie stanowiły zagrożenia dla zdrowia i życia uczniów oraz funkcjonowania placówki. Natomiast w Szkole Podstawowej Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w gminie wiejskiej Dzierżoniów zalaniu uległ teren umożliwiający dotarcie do szkoły.

Ze względu na alarm powodziowy obowiązujący we wrześniu 2024 r. oraz związane z nim zagrożenia bezpieczeństwa uczniów i pracowników placówek oświatowych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dzierżoniowie pozytywnie zaopiniował zamiar Wójta Gminy Dzierżoniów o zawieszeniu zajęć na czas określony w 6 placówkach oraz organizację i prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na czas określony w 1 placówce.

4.2. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W roku 2024 r. Sekcja Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia **skontrolowała 35 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży** (11 turnusów wypoczynku zimowego i 24 turnusy wypoczynku letniego). Wszystkie skontrolowane wypoczynki funkcjonowały zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego. Organizatorzy wypoczynku zapewнили uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu. Podczas kontroli dostarczano organizatorom wypoczynku materiały informacyjne (ulotki, broszury) do wykorzystania w działalności edukacyjno-informacyjnej dotyczącej promowania zdrowego stylu życia oraz profilaktyki chorób. Przeprowadzono również pogadanki dla uczestników wypoczynku w ramach akcji letniej. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego.

4.3. Interwencje programowe i nieprogramowe

W 2024 roku realizowano na terenie powiatu dzierżoniowskiego następujące interwencje programowe, interwencje nieprogramowe oraz akcje i kampanie prozdrowotne przedstawione w poniższych podrozdziałach.

4.3.1. Interwencje programowe

- **Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV** - program obejmujący następujące obszary działań: zapobieganie zakażeniom HIV wśród ogółu społeczeństwa oraz zapobieganie zakażeniom HIV wśród osób o zwiększonym poziomie zachowań ryzykownych. Odbiorcami programu są uczniowie szkół podstawowych, ponadpodstawowych oraz społeczność lokalna. **Liczba podmiotów, w których realizowano interwencję - 14.**
- **Program Edukacyjny „Trzymaj Formę”** - celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. **Program realizowany był w 7 szkołach podstawowych w powiecie.**
- **„Bieg po zdrowie”** - program edukacji antynikotynowej. Został przygotowany przez Główny Inspektorat Sanitarny we współpracy z ekspertami z dziedziny psychologii. Odbiorcami programu są uczniowie IV klasy szkoły podstawowej (9-10 lat) oraz ich nauczyciele i rodzice. Celem tego projektu edukacyjnego jest zwiększenie wiedzy na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz zapobieganie lub opóźnianie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży. **Program realizowany był w 6 szkołach podstawowych.**
- **Program „ARS, czyli jak dbać o miłość”** - jego celem jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Program skierowany jest do młodzieży w wieku 15-19 lat, ale zawiera również elementy angażujące ich rodziców. Program ma wzbudzić u młodzieży refleksję nad ważnymi dla nich wartościami. **Program realizowany był w 2 szkołach ponadpodstawowych w powiecie.**
- **Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”** - ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli. Jego celem jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Odbiorcami programu są nie tylko dzieci w wieku 5-6 lat, ale również ich rodzice i opiekunowie. **Program realizowany był w 5 przedszkolach w powiecie.**
- **Program „Podstępne WZW”** – celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. **Program realizowany był w 4 szkołach ponadpodstawowych.**
- **Program „Znamie? Znam je”**- celem programu jest upowszechnienie wśród uczniów wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. **Program realizowany był w 2 szkołach ponadpodstawowych.**
- **Program „Wybierz życie – pierwszy krok”** obejmujący tematykę profilaktyki raka szyjki macicy. Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. **Program realizowany był w 3 szkołach ponadpodstawowych.**
- **Program „Laurka dla mamy”** – celem ogólnym programu jest zmniejszenie liczby zachorowań na raka szyjki macicy u kobiet poprzez regularne wykonywanie badań cytologicznych. **Program realizowany był w 14 przedszkolach.**

4.3.2. Interwencje nieprogramowe

- **Światowy Dzień Seniora** – w ramach wspólnych działań PSSE, Ratownictwa Medycznego oraz Polskiego Czerwonego Krzyża przeprowadzono pogadanki nt. profilaktyki zdrowia, ważnych szczepień, postępowaniu przy udarach, udzielaniu I pomocy. Ponadto przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjno – informacyjnych.
- **Akcja letnia** - jej celem jest edukacja na temat bezpieczeństwa osób przebywających na wakacjach, popularyzacja wiedzy nt. właściwych i bezpiecznych zachowań w miejscach publicznych, lasach i nad wodą. Adresaci akcji to społeczność lokalna, dzieci i młodzież oraz ich opiekunowie, pracownicy ochrony zdrowia.
- **Akcja zimowa** - jej celem jest zmniejszenie ryzyka zagrożeń zdrowotnych w okresie zimowym. W szczególności profilaktyka grypy, zatruc pokarmowych (choroby brudnych rąk), zdrowe odżywianie, profilaktyka wszawicy, profilaktyka meningokoków. Adresaci akcji to społeczność lokalna, dzieci i młodzież oraz ich opiekunowie, pracownicy ochrony zdrowia.
- **Światowy Dzień bez Tytoniu i Światowy Dzień Rzucania Palenia** - celem działań jest profilaktyka palenia tytoniu. Odbiorcami interwencji nieprogramowej są uczniowie szkół oraz społeczność lokalna. W ramach interwencji zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny połączony z pomiarem tlenu w wydychanym powietrzu. Umieszczono na stronie internetowej PSSE informacje dot. „Światowego Dnia Bez Tytoniu”. Przeprowadzono prelekcje dla uczniów szkół podstawowych oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej.

4.4. Dodatkowe działania Sekcji Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia w 2024 r.

W sierpniu 2024 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dzierżoniowie wpłynęła informacja **dotycząca koordynacji powszechnego programu szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV)**, realizującego założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dzierżoniowie pismem własnym z dnia 02.09.2024 r. poinformował **25 Dyrektorów Szkół Podstawowych** w powiecie o rozpoczęciu programu szczepień. W piśmie **przedstawiono zasady organizacyjne, a także zachęcono placówki do aktywnego udziału w programie oraz promocji szczepień wśród rodziców i opiekunów.**

Kluczową rolę w koordynacji programu pełnili wyznaczeni pracownicy z Sekcji Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia oraz Sekcji Epidemiologii. Odpowiadali za kontakt ze szkołami, zbierali na bieżąco dane o liczbie zainteresowanych uczniów oraz udzielali szczegółowych informacji na temat programu. W wyniku tych działań według stanu na dzień 31.12.2024 r. akcje szczepień odbyły się w 4 szkołach podstawowych, obejmujące łącznie 204 dzieci.

Ponadto z inicjatywy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dzierżoniowie, w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dzierżoniowie odbył się **cykl prelekcji edukacyjnych dla uczniów szkół ponadpodstawowych**. Koordynatorem działań organizacyjnych w tym zakresie była Sekcja Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia.

Prelekcje realizowane były przez Sekcję Bezpieczeństwa Żywności, Sekcję Epidemiologii, Sekcję Higieny Pracy, Sekcję Higieny Komunalnej oraz Sekcję Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia. Szkoły uczestniczące w niniejszej akcji miały możliwość wyboru tematyki wykładów spośród następujących zagadnień:

1. *ABC Wirusowego Zapalenia Wątroby*
2. *Szczepienia od A do Z*
3. *Właściwe odżywianie warunkiem zdrowia*
4. *Jak zachować bezpieczeństwo w kuchni*
5. *Zapobieganie zakażeniom HIV*
6. *Czym jest Legionella? Gdzie mogę ją spotkać?*
7. *Co grozi nam w gabinetach kosmetycznych, tatuażu i solariach?*
8. *Dopalacze i skutki ich używania*
9. *Jak wybierać bezpieczne kosmetyki?*

Celem prelekcji było podniesienie świadomości młodzieży w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych, zasad zdrowego stylu życia oraz bezpieczeństwa sanitarnego. Spotkania odbyły się w okresie od 01 marca do 30 kwietnia 2024 roku (**w sumie 38 prelekcji**), a łącznie uczestniczyło **w nich 8 szkół ponadpodstawowych. Liczba uczniów biorących udział w prelekcjach wyniosła 865 uczniów.**

5. Sekcja Bezpieczeństwa Żywności

5.1. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku

Głównym celem działania sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dzierżoniowie jest nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu dzierżoniowskiego. Zadanie to realizowane jest poprzez prowadzenie urzędowych kontroli żywności w zakresie spełnienia obowiązujących wymagań higieniczno-sanitarnych oraz pobieranie próbek środków spożywczych do badań laboratoryjnych. Nadzór prowadzony jest w oparciu o obowiązujące podstawy prawne, wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego oraz analizę zagrożeń w powiecie. Prowadzone działania dotyczą:

- oceny warunków sanitarno – higienicznych produkcji i sprzedaży żywności, transportu środków spożywczych oraz produkcji i sprzedaży materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością;
- oceny jakości zdrowotnej produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, próbek żywności pobieranych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu żywności;
- oceny sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego tj. w żłobkach, przedszkolach, szkołach, szpitalach, domach opieki społecznej, zakładach opiekuńczo-leczniczych itp.;
- monitorowania wycofanej z obrotu żywności i przedmiotów użytku w ramach systemu wczesnego ostrzegania o pojawiających się produktach niebezpiecznych na rynku (system RASFF);

- nadzoru nad suplementami diety wprowadzanymi do obrotu przez Internet;
- prowadzenia oceny bezpieczeństwa wód butelkowanych, w szczególności warunków przechowywania oraz znakowania, w sezonie letnim (czerwiec-wrzesień);
- realizowania Planu działania na rok 2024 dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego we współpracy z innymi Inspekcjami, zgodnie z Porozumieniem z 22.12.2020 r. zawartym pomiędzy GIS, GIORiN oraz GIOŚ;
- prowadzenia oceny bezpieczeństwa żywienia zbiorowego, w tym w zakładach małej gastronomii, w miejscowościach turystycznych w okresie wzmożonego ruchu turystycznego w sezonie letnim;
- rozpatrywania zgorszeń ludności dotyczących nieprawidłowości stwierdzonych przy obrocie i produkcji żywności;
- nadzoru nad sprzedażą mięsa oraz odpadami gastronomicznymi w związku z ASF;
- nadzoru nad zakazem sprzedaży napojów z dodatkiem tauryny i kofeiny (napojów energetycznych) osobom poniżej 18. roku życia;
- nadzoru nad identyfikacją pochodzenia oleju słonecznikowego wykorzystywanego w zakładach przetwórstwa spożywczego i w punktach gastronomicznych ze względu na możliwość wykorzystywania na cele spożywcze oleju słonecznikowego wprowadzanego do obrotu na cele techniczne;
- zwracanie szczególnej uwagi w ramach bieżącego nadzoru na wszelkie produkty pochodzenia ukraińskiego;
- nadzoru nad obrotem grzybami.

Poniższa tabela przedstawia dane statystyczne związane z nadzorem prowadzonym przez Sekcję Bezpieczeństwa Żywności.

Liczba obiektów pod nadzorem na koniec 2024 r.	1294
Liczba przeprowadzonych kontroli	655
Liczba skontrolowanych obiektów	521
Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości	165
Liczba wydanych decyzji merytorycznych	127
Liczba wydanych decyzji zatwierdzających	82
Liczba decyzji wykreślających obiekt z rejestru zakładów	63
Liczba decyzji nakazujących niezwłoczne unieruchomienie zakładu	4
Liczba decyzji płatniczych	255
Liczba nałożonych mandatów	120
- na kwotę	37 750 zł

W 2024 roku zgodnie z planem pobierania próbek do badania w ramach urzędowej kontroli i monitoringu **pobrano do badania łącznie 182 próbki** (w tym 4 próbki materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością). Pod względem znakowania oceniono 141 próbek tj.:

- 15 próbek suplementów diety,
- 10 próbek środków spożywczych przeznaczonych dla niemowląt i małych dzieci,
- 116 środków spożywczych ogólnego spożycia.

Próbki zbadano w następujących kierunkach: zawartości metali ciężkich, mikrobiologii, pestycydów, substancji dodatkowych, azotanów, glutenu, nadchlorynu, barwników grupy Sudan, mikotoksyn, jodu w soli, 3-MCPD, zawartości witamin i składników mineralnych, WWA, akryloamidu, parametrów jęlczenia, karbaminianu etylu, antybiotykooporności, furanu, alkaloidów opium, obecności alergenów orzeszków ziemnych, migracji specyficznej oraz znakowania.

W jednej pobranej próbce do badań mikrobiologicznych stwierdzono obecność bakterii *Salmonella spp.* w związku z czym wystosowano powiadomienie w systemie RASFF.

Ponadto **zakwestionowano 3 próbki suplementów diety:**

- dwie ze względu na nieprawidłowe oznakowanie, w związku z czym wystosowano pismo z informacją do stacji, na terenie której znajduje się producent kwestionowanego suplementu diety;
- jedną ze względu na zaniżoną zawartość kofeiny, w związku z czym wystosowano pismo informujące o zaistniałej sytuacji do producenta zakwestionowanego suplementu diety oraz do PSSE, na terenie której znajduje się producent kwestionowanego suplementu diety.

W ramach nadzoru nad suplementami diety, środkami spożywczymi dla określonych grup oraz żywnością wzbogacaną wprowadzaną do obrotu przez Internet przeprowadzono ocenę prezentacji i reklamy łącznie 5 suplementów diety – nieprawidłowości nie stwierdzono.

Sekcja BŻ każdorazowo po otrzymaniu zgłoszenia w ramach systemu RASFF podejmuje działania na terenie powiatu dzierzoniowskiego mające na celu wycofanie i nadzór nad wycofaniem niebezpiecznych środków spożywczych lub przedmiotów użytku z obrotu. W 2024 roku do PSSE w Dzierżoniowie wpłynęły łącznie **32 powiadomienia alarmowe i informacyjne** dotyczące środków spożywczych i przedmiotów użytku.

W 2024 roku do Sekcji Bezpieczeństwa Żywności wpłynęło **18 informacji związanych z wnioskami ludności z czego 5 było zasadnych**. W większości wnioski przesyłane były do stacji drogą mailową bez podania wymaganych danych. W takich przypadkach wystosowywano pisma o uzupełnienie danych. W sytuacji, kiedy wnioskodawca uzupełnił wymagane dane w każdym przypadku był informowany pisemnie o wynikach kontroli. Zgłoszenia dotyczyły m.in.

- wprowadzania do obrotu środków spożywczych przeterminowanych,
- niewłaściwej wentylacji w zakładzie małej gastronomii,
- stwierdzenia martwego owada w zupie podanej w stołówce zakładowej,
- niewłaściwej jakości środków spożywczych (zapiekanki, hot-dog, pierogi, ryb wędzonych),
- niewłaściwego stanu sanitarnego zakładu,
- obecność szkodników (myszy) w markecie,

We wszystkich przypadkach na osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości nałożono mandaty karne oraz wszczynano postępowanie administracyjne. **W przypadku dwóch zakładów (marketu i zakładu małej gastronomii) w wyniku działań kontrolnych stwierdzono bardzo zły stan sanitarno-porządkowy zakładu, w wyniku czego wydano decyzje o niezwłocznym unieruchomieniu zakładu.**

Ponadto wpłynęły 2 zgłoszenia anonimowe, dotyczące wprowadzania do obrotu środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej oraz prowadzenia nielegalnej działalności gastronomicznej. W obu przypadkach zgłoszenia nie potwierdziły się.

W związku ze wzmożonym nadzorem nad obrotem detalicznym żywnością pochodzenia zwierzęcego wprowadzanej do sprzedaży na targowiskach, obiektach ruchomych i tymczasowych przeprowadzono łącznie 10 kontroli tematycznych w 6 zakładach na targowisku w Dzierżoniowie, Bielawie oraz w Łagiewnikach. Nałożono łącznie **7 mandatów karnych na łączną kwotę 2150 zł**. We wszystkich przypadkach jako nieprawidłowość stwierdzono brak dopływu ciepłej i zimnej wody przy stanowisku do mycia rąk i sprzętu lub brak ciepłej wody przy stanowisku do mycia rąk i sprzętu. W związku z tym, że większość kontrolowanych obiektów nie była z terenu powiatu dzierżoniowskiego poinformowano pisemnie o wynikach kontroli stacje na terenie których zakłady zgłosiły swoją działalność i uzyskały decyzje zatwierdzające.

W analizowanym okresie stwierdzono stoisko sprzedaży wędlin, gdzie wędliny były wprowadzane do obrotu w sposób niehigieniczny tj. na stoliku w nieosłoniętych skrzynkach w temperaturze otoczenia, bez zapewnienia warunków do mycia rąk oraz sprzętu. Nie udostępniono do wglądu zaświadczenia do celów sanitarno-epidemiologicznych sprzedawcy, dokumentów potwierdzających zakup oraz oznakowania oferowanych do sprzedaży wędlin. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono mandat karny oraz wszczęto postępowanie administracyjne.

W jednym ze skontrolowanych kiosków z mięsem i wędlinami na Targowisku Miejskim w Dzierżoniowie stwierdzono brak dopływu ciepłej i zimnej wody bieżącej przy wszystkich punktach wodnych. Zgodnie z oświadczeniem administratora targowiska dopływ wody do pawilonów na targowisku jest odcinany w okresie jesienno-zimowym tj. od grudnia do marca, ze względu na możliwe uszkodzenie instalacji przez silne mrozy. W związku z zaistniałą sytuacją PPIS w Dzierżoniowie wystosował do zarządcy targowiska pismo z prośbą o złożenie wyjaśnień i zajęcie stanowiska w tej sprawie. Otrzymano informacje, że woda do pawilonów będzie dostarczana bez ograniczeń przez cały rok.

W dniach **11-12.05.2024 r. na Alei Bajkowych Gwiazd odbył się „Złot Food Trucków”**, w związku z czym przedstawiciele PPIS w Dzierżoniowie przeprowadzili kontrole sanitarne food trucków biorących udział w zlocie. Przeprowadzono łącznie **6 kontroli, w 2 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości** polegające na braku dopływu ciepłej wody, w związku z czym na osoby odpowiedzialne nałożono mandaty karne i wszczęto postępowanie administracyjne.

W dniach **01-02.06.2024 r.** na terenie Jeziora Bielawskiego, ul. Wysoka 1 w Bielawie odbyła się impreza masowa artystyczno-rozrywkowa pod nazwą **„DNI BIELAWY 2024”**, w związku z tym przedstawiciele PPIS w Dzierżoniowie przeprowadzili kontrole sanitarne punktów gastronomicznych biorących udział w tej imprezie. **Przeprowadzono łącznie 4 kontrole.** W 1 przypadku stwierdzono nieprawidłowości polegające na braku orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników biorących udział przy produkcji. Ponadto stwierdzono przechowywanie mrożonych frytek poza urządzeniem mroźniczym w temperaturze otoczenia (18,10C), w związku z czym na osoby odpowiedzialne nałożono mandaty karne i wszczęto postępowanie administracyjne.

W dniach **09-10.08.2024 r.** na terenie przy Jeziorze Bielawskim (Camping Sudety), ul. Wysoka 1 w Bielawie odbyła się impreza masowa artystyczno-rozrywkowa pod nazwą **„Regalowisko Reggae Rock Festiwal 2024”** w związku z tym przedstawiciele PPIS w Dzierżoniowie przeprowadzili

kontrole sanitarne punktów gastronomicznych biorących udział w tej imprezie. Przeprowadzono **łącznie 5 kontroli, w 2 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości** polegające na braku dopływu ciepłej wody przy umywalce do mycia rąk, nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych wymagających warunków chłodniczych (otwartego mleka, kiełbasy), braku orzeczeń lekarskich pracowników biorących udział przy produkcji, złego stanu sanitarnego zakładu, w związku z czym na osoby odpowiedzialne nałożono mandaty karne i wszczęto postępowanie administracyjne. Ponadto w jednym przypadku stwierdzono, że foodtruck nie został zgłoszony do właściwego państwowego inspektora sanitarnego i nie posiadał decyzji o zatwierdzeniu zakładu oraz wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości podczas kontroli obiektów nie będących pod nadzorem PPIS w Dzierżoniowie wystosowywano pisma z informacjami o wynikach kontroli do właściwych terenowo państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych.

We wrześniu powiat dzierżoniowski nawiedziły **intensywne opady deszczu**, w efekcie których doszło do miejscowych zalań i podtopień. W związku z tym sekcja BŻ podjęła działania kontrolne obiektów, które mogły ucierpieć w wyniku powodzi. **Wytypowano 34 obiekty**, w których przeprowadzono kontrole pod kątem podtopienia lub zalania. W 2 zakładach stwierdzono podtopienie pomieszczeń piwnicznych tj. w przedszkolu w Bielawie oraz w szkole podstawowej w Dzierżoniowie. W związku z tym, że w pomieszczeniach piwnicznych znajdowały się również pomieszczenia wykorzystywane w ramach prowadzonej działalności związanej z żywieniem w przypadku szkoły czasowo ograniczono działalność do produkcji potraw na bazie gotowych półproduktów, (brak możliwości korzystania z przygotowalni wstępnej). Obecnie przywrócono już funkcjonalność w zakładzie i doprowadzono pomieszczenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego. W wyniku kontroli przedszkola w Bielawie stwierdzono, że podtopione pomieszczenia zostały już osuszone, a w pomieszczeniach trwały prace porządkowe. Aktualnie przywrócono funkcjonalność tych pomieszczeń.

W dniu 19 września 2024 r. przeprowadzono **kontrolę sanitarną w sklepie Biedronka w Mościsku, który najbardziej ucierpiał podczas powodzi** i do którego przez kilka dni nie było dojazdu. W trakcie kontroli stwierdzono, że we wszystkich pomieszczeniach zakładu znajdowała się woda powodziowa. W wyniku zalania sklep nie był zasilany energią elektryczną. Wszystkie urządzenia chłodnicze i mroźnicze oraz komora chłodnicza w magazynie nie działały. W związku z powyższym wszystkie środki spożywcze wymagające przechowywania w warunkach chłodniczych/mroźniczych przechowywane były w sposób niezgodny z wymaganiami producenta. W całym sklepie stwierdzono na posadzce namoknięte, zabrudzone, uszkodzone środki spożywcze, materiały i wyroby do kontaktu z żywnością oraz inne artykuły m.in. chemię gospodarczą, kosmetyki, karmy dla zwierząt, art. przemysłowe, leki dopuszczone do ogólnej sprzedaży. W związku z tym wydano decyzję o nakazie wycofania z obrotu środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, która została wykonana. Strona pismem poinformowała o zamknięciu ww. sklepu. W wyniku kontroli sprawdzającej stwierdzono, iż zakład został doprowadzony do właściwego stanu sanitarno-technicznego, w związku z czym wznowiono działalność.

W ramach nadzoru nad zakładami posiadającymi własne ujęcia wody po powodzi sekcja Higieny Komunalnej pobierała do badań wodę z tych ujęć. W jednym zakładów żywienia zbiorowego w Lasocinie stwierdzono przekroczenie w wodzie najwyższych dopuszczalnych wartości wskaźników bakteriologicznych tj. liczby bakterii grupy coli w 100 ml wody – 20 NPL/100 ml, liczby

mikroorganizmów w temp. 22oC w 1ml wody – 262 jtk/1ml, liczby bakterii *Clostridium perfringens* (łącznie ze sporami) w 100 ml wody - 14 jtk/100 ml oraz liczby enterokoków kałowych w 100 ml wody – 1 jtk/100 ml. Obecność tych bakterii w wodzie pitnej jest niezgodna z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (t.j. Dz.U. 2017, poz. 2294). Stwierdzenie w wodzie ww. bakterii świadczyło o jej zanieczyszczeniu fekalnym oraz bakteriami chorobotwórczymi. Ponieważ woda ta nie nadawała się do innych celów niż sanitarne, a zakład nie posiadał innego ujęcia wody pitnej konieczne było natychmiastowe unieruchomienie ww. obiektu. Właściciel zakładu podjął natychmiastowe działania w celu przywrócenia właściwej jakości wody. Po uzyskaniu prawidłowych wyników mikrobiologicznych wody zakład po decyzji PPIS w Dzierżoniowie wznowił prowadzenie działalności.

W związku ze wzmożonym nadzorem nad zakładami i obiektami małej gastronomii oraz żywienia zbiorowego typu zamkniętego w miejscowościach turystycznych, w szczególności w okresie zwiększonego **ruchu turystycznego** w okresie letnim tj. od 20.06.2024 r. do 30.09.2024 r. przeprowadzono 12 kontroli: 9 w zakładach małej gastronomii, w tym 8 w obiektach ruchomych i tymczasowych oraz 3 kontrole w zakładzie żywienia zbiorowego typu zamkniętego obsługującego zorganizowany wypoczynek, w tym 2 w systemie cateringowym. W 3 zakładach małej gastronomii – obiektach ruchomych i tymczasowych stwierdzono nieprawidłowości polegające na braku dopływu ciepłej wody przy umywalce do mycia rąk, nieprawidłowym przechowywaniu środków spożywczych wymagających warunków chłodniczych, braku orzeczeń lekarskich pracowników biorących udział przy produkcji oraz złym stanie sanitarnym zakładu. Nałożono łącznie 3 mandaty na kwotę 1100 zł.

W grudniu przeprowadzono akcję kontrolną w miejscach obrotu detalicznego maku. Przeprowadzono kontrolę sanitarną na stoisku sprzedaży środków spożywczych zlokalizowanym na Targowisku Miejskim w Dzierżoniowie przy ul. Wrocławskiej. W wyniku kontroli na ww. stoisku stwierdzono w obrocie 7 kg maku sprzedawanego luzem wraz z oznakowaniem. Właściciel stoiska nie dysponował jednak odpowiednią dokumentacją tj. specyfikacją maku lub badaniami na zawartość alkaloidów opium potwierdzającą, iż sprzedawany mak jest przeznaczony do spożycia przez konsumentów, a nie do przetwórstwa spożywczego. W związku z powyższym sprawę przekazano do właściwego terenowo PPIS. Sprawa w toku.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Dzierżoniowie
Halina Mądra

(pismo wydane w postaci elektronicznej, podpisane
kwalifikowanym podpisem elektronicznym)